

ایقاعات توافقی

قلمروء ماهیت، ارکان و آثار آن

مؤلف

مهدی اشرفی

- سرشناسه : اشرفی، مهدی، ۱۳۶۵ -
- عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام
Iran. Laws, etc
- عنوان و نام پدیدآور : ایقاعات توافقی؛ قلمرو، ماهیت، ارکان و آثار آن/ مولف مهدی اشرفی.
- مشخصات نشر : تبریز: انتشارات فادیا، ۱۳۹۶.
- مشخصات ظاهری : ۲۷۸ص.
- شابک : 978-600-97212-6-9
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- یادداشت : کتابنامه .
- موضوع : قواعد ایقاعات (فقه) — ایران
- موضوع : Contracts (Islamic law) -- Iran
- موضوع : حقوق مدنی — ایران
- موضوع : Iran — Civil law
- رده بندی کنگره : ۱۲/۶ الف ۸۵۸/۸ KMH
- رده بندی دیویی : ۳۴۰/۵۵۰۲
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۸۵۰۳۲۰

- نام کتاب : ایقاعات توافقی؛ قلمرو، ماهیت، ارکان و آثار آن
- تألیف : مهدی اشرفی
- ناشر : انتشارات فادیا
- حروفچینی : واحد کامپیوتر انتشارات فادیا
- تیراژ : ۱۰۰۰
- نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶
- قیمت : ۲۴۰۰۰۰ ریال
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۱۲-۶-۹ ISBN: 978-600-97212-6-9

مراکز بخش و فروش: انتشارات فروش

- دفتر و فروشگاه مرکزی: تبریز- خیابان امام خمینی، نرسیده به چهارراه آبرسان، ساختمان تشریفات
- تلفن: ۳۳۳۶۹۵۲۵ (۰۴۱) فاکس: ۳۳۳۵۷۰۶۱ (۰۴۱)
- دفتر بخش تهران: ۶۶۴۶۱۴۶۰ (۰۲۱)

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۳	 مقدمه
----	-------------

بخش نخست: کلیات

۱۶	 مقدمه
۱۷	 فصل نخست: یادآوری اهمیت ایقاعات و ایقاعات توافقی در زندگی اجتماعی
۱۷	 مبحث نخست - یادآوری و اهمیت ایقاعات در مورد ایقاعات
۲۰	 مبحث دوم - اهمیت ایقاعات و ایقاعات توافقی در زندگی اجتماعی
۲۶	 فصل دوم: مفهوم توافق و ایقاع
۲۶	 مبحث نخست - مفهوم لغوی توافق و ایقاع
۲۷	 مبحث دوم - مفهوم اصطلاحی ایقاع و توافق
۲۷	 گفتار نخست - مفهوم اصطلاحی ایقاع
۳۲	 گفتار دوم - مفهوم اصطلاحی توافق
۳۴	 فصل سوم: اقسام ایقاع
۴۰	 مبحث نخست - ایقاع فوری و مستمر
۴۱	 مبحث دوم - ایقاع تبعی و غیر تبعی

- ۴۲.....مبحث سوم- ایقاع تملیکی، عهدی و اذنی
- ۴۲.....گفتار نخست- آیا ایقاع تملیکی وجود دارد؟
- ۴۴.....گفتار دوم- ایقاع مملک
- ۴۵.....گفتار سوم- ایقاع عهدی
- ۴۷.....گفتار چهارم- ایقاع اذنی
- ۴۹.....مبحث چهارم- ایقاع لازم و جایز
- ۴۹.....گفتار نخست- شرح سألہ و اہمیت آن
- ۵۰.....گفتار دوم- ایقاع لازم
- ۵۵.....گفتار سوم- اصل روم ایقاع
- ۵۸.....گفتار چهارم- ضابطہ تمیز ایقاع لازم و جایز
- ۶۱.....مبحث پنجم- ایقاع منجز و معلق
- ۶۱.....گفتار نخست- معنی تعلیق
- ۶۲.....گفتار دوم- صحت ایقاع معلق
- ۶۶.....مبحث ششم- ایقاع رضایی و تشریفاتی
- ۶۷.....گفتار نخست- اصل رضایی بودن ایقاع
- ۶۹.....گفتار دوم- اہمیت تشریفات در ایقاع
- ۷۲.....گفتار سوم- طلاق، نمونہی کامل ایقاع تشریفاتی
- ۷۶.....مبحث ہفتم- ایقاع موجد حق و مسقط حق
- ۷۷.....مبحث ہشتم- ایقاع معین و نا معین

بخش دوم: بررسی قلمرو ایقاعات توافقی

۸۰	مقدمه
۸۱	فصل نخست: اذن
۸۱	مبحث نخست - تعریف اذن
۸۲	مبحث دوم - اقسام اذن
۸۳	مبحث سوم - ماهیت حقوقی اذن
۸۹	فصل دوم: رجوع در طلاق رجعی
۸۹	مبحث نخست - مفهوم رجوع
۹۰	مبحث دوم - ماهیت حقوقی رجوع در طلاق رجعی
۹۴	فصل سوم: ودیعت
۹۵	مبحث نخست - مفهوم ودیعت
۹۶	مبحث دوم - ماهیت حقوقی ودیعت
۹۶	گفتار نخست - ماهیت حقوقی ودیعت تملیکی
۱۰۱	گفتار دوم - ماهیت حقوقی ودیعت سلیقه‌ای
۱۰۵	فصل چهارم: اعراض
۱۰۸	فصل پنجم: فسخ
۱۰۹	مبحث نخست - تعریف فسخ
۱۰۹	مبحث دوم - ماهیت حقوقی فسخ
۱۱۱	فصل ششم: تعهد به نفع ثالث
۱۱۶	فصل هفتم: تنفیذ عقد غیر نافذ
۱۲۵	فصل هشتم: اخذ به شفعه
۱۲۷	مبحث نخست - تعریف شفعه
۱۲۹	مبحث دوم - ماهیت حقوقی اخذ به شفعه
۱۳۱	نتیجه

بخش سوم: مصادیق ایقاعات توافقی؛ ماهیت، ارکان و آثار آن

۱۳۴	 مقدمه
۱۳۴	 فصل نخست: طلاق توافقی
۱۳۵	 مبحث نخست - ماهیت حقوقی طلاق توافقی
۱۳۹	 گفتار نخست - تعریف خلع
۱۴۱	 گفتار دوم - کیفیت اجرای خلع
	 گفتار سوم - تحلیل، نقد و بررسی ماهیت حقوقی خلع از نظر فقها، نویسندگان
۱۴۴	 حقوقی و قانون مبنی
۱۶۷	 مبحث دوم - ارکان طلاق توافقی
۱۶۸	 گفتار نخست - توافقت قدمائی
۱۷۰	 گفتار دوم - گواهی عدم امکان سازش
۱۷۲	 گفتار سوم - اجرای صیغه طلاق
۱۷۳	 مبحث سوم - آثار طلاق توافقی
۱۷۴	 فصل دوم: ابراء
۱۷۶	 مبحث نخست - ماهیت حقوقی ابراء
۱۷۷	 مبحث دوم - ارکان ابراء
۱۷۷	 گفتار نخست - اسقاط
۱۷۸	 گفتار دوم - اسقاط و تملیک
۱۸۲	 مبحث سوم - بررسی نظریات مختلف
۱۹۶	 فصل سوم: طرح طوبی
۱۹۶	 مبحث نخست - مفهوم طرح طوبی
۱۹۸	 مبحث دوم - انفال

۱۹۸	گفتار نخست - تعریف انفال
۱۹۹	گفتار دوم - انفال در روایتها
۲۰۱	گفتار سوم - مالکیت انفال در عصر حاضر
۲۰۴	مبحث سوم - زمین موات و احیای آن
۲۰۴	گفتار نخست - تعریف زمین موات
۲۰۴	گفتار دوم - اقسام زمین موات
۲۰۵	گفتار سوم - چگونگی احیای زمین موات در عصر حاضر
۲۰۷	گفتار چهارم - نقش دولت در توزیع زمین موات برای احیاء
۲۰۹	گفتار پنجم - احیاء کننده زمین و حقوق مترتب بر احیاء
۲۰۹	بند نخست - حق اقطاع و تحجیر
۲۱۱	بند دوم - مادت ۱۱۱ حق اولویت احیاء کننده
۲۲۰	بند سوم - مالکیت اریبی اقامه کننده زمین
۲۲۱	بند چهارم - فروش زمین آباد شده
۲۲۳	بند پنجم - پرداخت خراج
۲۲۳	گفتار ششم - ضرورت استمرار آبادانی براساس حق اکتسابی
۲۴۷	نتیجه
۲۵۰	نتیجه گیری و پیشنهادات
۲۵۵	فهرست منابع
۲۶۶	ضمیمه

به نام خداوند جان آفرین

حکیم سخن در زبان آفرین

مقدمه

موضوع ایقاع توافقی یا ایقاعات توافقی در حقوق ایران بیگانه است و باید هم از نظر فقهی و هم از نظر حقوقی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. اقوال، نظرات و عقاید فقها و حقوقدانان در مورد قلمرو ایقاعات و یکجانبه بودن یا یکجانبه نبودن آنها در لایه لایه کتب فقهی و حقوقی یافت می‌شود، ولی کار و تحقیق مستقلی که صرفاً به موضوع این کتاب اختصاص داده شده، در دسترس محققان و اندیشمندان حقوق انجام نیافته است.

ما به حول و قوه الهی، با عنایت خداوند متعال و با توجه به موضوع کتاب که عبارت است از «ایقاعات توافقی، قلمرو، ماهیت، ارکان و آثار آن»، این کتاب را به سه بخش تقسیم بندی کردیم؛ بخش نخست به کلیات اختصاص دادیم و فصل نخست این بخش را به یادآوری، ارجاع و اهمیت ایقاعات توافقی در زندگی اجتماعی در دو مبحث و فصل دوم این بخش را به مفهوم توافق و ایقاعات در دو مبحث و فصل سوم این بخش را به اقسام ایقاع در هشت مبحث مورد بحث و بررسی قرار خواهیم داد و بخش دوم این نوشته را به بررسی قلمرو ایقاعات توافقی پرداخته‌ایم که قلمرو ایقاعات توافقی تا کجاست، آیا همه ایقاعات را شامل می‌شود و یا برخی از آنها را؟ و این بخش را به هشت فصل تقسیم بندی کردیم و هر یک از ایقاعات را که در قانون مدنی وجود دارد مورد بحث و بررسی قرار خواهیم داد، و بخش سوم این کتاب را به مصادیق

ایقاعات توافقی؛ ماهیت، ارکان و آثار آن پرداختیم و ما سه مورد از ایقاعات را جزو ایقاعات توافقی شناسایی کرده‌ایم تحت عنوان؛ ۱- طلاق توافقی ۲- ابراء ۳- طرح طوبی. و این بخش از کتاب را در سه فصل به این سه مورد اختصاص داده‌ایم و به طور تفصیل نظرات، اقوال و عقاید فقها و حقوقدانان را بیشتر مورد بحث و بررسی قرار خواهیم داد

مؤلف اعلان دارد که این نوشته نیز، مانند هر نوشته دیگر بشری، خالی از اشکال نیست. با وجود این که در حقوق کشور ما ايقاع توافقی یا ايقاعات توافقی بیگانه است و سودمندان زیاد بر روی این موضوع کار و تحقیق نکرده‌اند، فلذا از اندیشمندان و متفکران حقوق برای پر بار شدن و اصلاحات متن از طریق ایمیل: m-ashrafi92@ma.tabrizu.ac.ir و mehdi.ashrafy.ma@gmail.com گرامی می‌دارم و یقین دارم که پیشنهادات، توصیه‌ها و راهنمایی‌های سودمند اندیشمندان و متفکران حقوق، مسیر اصلاحات بعدی و پر بار شدن متن حاضر برای تحقق توسعه این موضوع هموارتر خواهد کرد.

مهدی اشرفی

بهار ۱۳۹۶

m-ashrafi92@ma.tabrizu.ac.ir

mehdi.ashrafy.ma@gmail.com